

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., a soudců Mgr. Lenky Oulíkové a Mgr. Miroslava Makajeva v právní věci

navrhovatelky: volební strana **Naše Poděbrady**,
jednající zmocněncem JUDr. M. K.,
bytem X,
zastoupena advokátem JUDr. Ing. Jiřím Davidem, LL.M.,
se sídlem Kaprova 12, Praha,

proti
odpůrcům: **1. Městský úřad Poděbrady**,
se sídlem Jiřího náměstí 20/I, Poděbrady,
2. volební strana VOLBA PRO PODĚBRADY,
jednající zmocněnkyní D. K.,
bytem X,
zastoupena advokátem JUDr. Bohuslavem Sedlatým,
se sídlem náměstí Přemyslovců 15, Nymburk,

o návrhu na zrušení registrace kandidátní listiny volební strany VOLBA PRO PODĚBRADY pro volby do Zastupitelstva města Poděbrady vyhlášené na dny 23. a 24. 9. 2022,

takto:

- I. Návrh se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Obsah návrhu a vyjádření účastníků

1. Navrhovatelka se návrhem doručeným soudu dne 10. 8. 2022 domáhá podle § 89 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ochrany ve věci registrace kandidátní listiny volební strany VOLBA PRO PODĚBRADY (odpůrkyně 2) pro volby do Zastupitelstva města Poděbrady, jejichž termín konání byl stanoven na dny 23. a 24. 9. 2022 (dále jen „volby“). Navrhovatelka sama podala kandidátní listinu do těchto voleb a její kandidátní listina byla Městským úřadem Poděbrady jakožto registračním úřadem (odpůrce 1) registrována rozhodnutím ze dne 2. 8. 2022, čj. MEUPDY/0059144/SC/2022/KVe. Kandidátní listina odpůrkyně 2 byla

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. R.

registrována rozhodnutím odpůrce 1 ze dne 2. 8. 2022, čj. MEUPDY/0059040/SC/2022/KVe, a to ačkoliv jsou na kandidátní listině odpůrkyně 2 uvedeny osoby, které nesplňují podmínku volitelnosti spočívající v trvalém pobytu na území města Poděbrady. Tuto podmínku konkrétně nesplňují Mgr. Tomáš Maux, Karel Růžek a Miloslav Hájek. Navrhovatelka nezpochybňuje, že uvedení kandidáti jsou formálně hlášeni k trvalému pobytu na území města Poděbrady, nicméně fakticky bydlí v okolních obcích. Navrhovatelka poukazuje na judikaturu Ústavního soudu (nálezy sp. zn. Pl. ÚS 59/10, Pl. ÚS 6/11 a Pl. ÚS 38/11), z níž vyplývá, že ve volebních věcech je třeba rozumět místem trvalého pobytu faktické bydliště, nikoliv evidenční adresu.

2. Navrhovatelka poukazuje na to, že zapsáním relativně známých lidí či osobností na kandidátní listinu deformuje odpůrkyně 2) soutěž volebních stran před volbami, činí tak záměrně a systematicky, neboť stejného „faulu“ se dopustila i v předchozích volbách. Tohoto faulu se odpůrkyně 2 dopouští nejen vůči svým konkurentům v politické soutěži, nýbrž i vůči voličům, kteří nemají možnost kontrolovat splnění podmínek. Nekalá praktika v podobě nominování několika osob s účelovým nebo formálním pobytem může oslabit integritu voleb a demokracii samotnou. Vzhledem k tomu, že na kandidátní listině je několik osob nesplňujících podmínku pasivního volebního práva, jedná se o závažné pochybení, které je způsobilé poškodit ostatní soutěžitele i voliče. *Ad absurdum* by mohly být volby manipulovány tak, že by na kandidátní listině byly známé osoby žijící jinde, které mají jen formální trvalý pobyt v dané obci (účelově, historicky apod.). Taková kandidátní listina by měla nezákonně větší šanci než kandidátní listiny jiných volebních stran. Volební strany však musí mít stejné příležitosti již od počátku, již nyní se odpůrkyně 2 chlubí danými osobnostmi, na které láká voliče. Proti tomu je třeba zasáhnout.
3. Konkrétně navrhovatelka ve vztahu ke kandidátovi Mgr. Tomáši Mauxovi tvrdí, že je účelově přihlášen na adrese X. Podle výpisu z katastru nemovitostí však na této adrese nevlastní žádnou nemovitou věc (bytovou jednotku) a ani podle jmen na zvoncích u domu v něm nebydlí. V některých veřejně dostupných zdrojích je uváděno, že má pobyt na adrese X. Ani na této adrese však nevlastní žádnou bytovou jednotku a podle jmen na poštovních schránkách tam nebydlí. Kandidát fakticky bydlí na adrese X v rodinném domě ve vlastnictví jeho matky a jejího manžela, což lze prokázat výsledkem sousedů a místním šetřením. Již ve volbách v roce 2018 kandidoval Mgr. Maux v Poděbradech, byl zvolen členem zastupitelstva a předsedou kontrolního výboru.
4. Ke kandidátovi Karlu Růžkovi navrhovatelka namítá, že je účelově přihlášen k trvalému pobytu na adrese X, kde se nachází bytový dům, v němž však nevlastní žádnou bytovou jednotku. Jeho jméno není uvedeno ani na zvoncích. Ve skutečnosti bydlí na adrese X v rodinném domě, jehož je podílovým spoluvlastníkem od roku 2005. Na této adrese je i sídlo společnosti ROBOTY S CHOBOTY s. r. o., jejímž je pan Růžek jediným společníkem i jednatelem. I pan Růžek kandidoval do Zastupitelstva města Poděbrady i v minulých volbách.
5. Navrhovatelka dále tvrdí, že Miloslav Hájek fakticky bydlí v obci X. I on kandiduje opakovaně do Zastupitelstva města Poděbrady, v minulých volbách byl zvolen zastupitelem.
6. Odpůrce 1 měl rozhodnout podle § 23 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách“), o škrtnutí

výše uvedených kandidátů z kandidátní listiny, neboť nesplňují podmínky volitelnosti, resp. z důvodu, že jejich prohlášení podle § 22 odst. 3 je nesprávné či neúplné, popř. měl rozhodnout dle § 23 odst. 3 o odmítnutí celé kandidátní listiny.

7. Navrhovatelka navrhuje, aby soud zrušil registraci kandidátní listiny odpůrkyně 2, *in eventum* rozhodl o škrtnutí kandidátů Mgr. Mause, Růžka a Hájka na kandidátní listině odpůrkyně 2.
8. Navrhovatelka následně zaslala soudu datovou zprávu ze dne 11. 8. 2022, jejíž přílohou je bez bližšího vysvětlení text, jenž rozvíjí životní situaci Miloslava Hájka. Navrhovatelka v něm tvrdí, že Miloslav Hájek bydlí ve skutečnosti v obci X, v domě č. p. X, a to se svojí manželkou. Věnuje se hospodaření na 4 přilehlých pozemcích o výměře 9 152 m² a chovu včelstev. Z tohoto místa jezdí pravidelně na adresu X, kde má prodejnu Včelín a vydává zásilky PPL a Zásilkovna. Dále je na této adrese vedeno podnikání manželky I. H. a jejich syna J. H.. Provozovnu tam má hlášenou i P. F.. Dům na adrese X je ve vlastnictví Miloslava Hájka, na první pohled se jeví jako rodinný dům, ovšem svým uspořádáním a povahou je určen ke skladům a podnikání výše uvedených osob.
9. Odpůrkyně 1 ve vyjádření k návrhu uvedla, že skutečnosti uváděné navrhovatelkou, tedy že někteří kandidáti odpůrkyně 2 mají jiné skutečné bydliště, jí nejsou známy. Nejedná se o skutečnosti, které by měl registrační úřad kontrolovat a posuzovat je. Zákon o volbách neřeší otázku volitelnosti v situaci, kdy má kandidát např. více nemovitých věcí, kdy a jak se ve které zdržuje, přičemž trvalý pobyt může mít uveden jen na jedné adrese. Registrační úřad vyšel z toho, že kandidáti mají povinnost uvést údaj o místu trvalého pobytu, a tento údaj zkontroloval v dostupných úředních evidencích. Jelikož kandidátní listina odpůrkyně 2 splňovala všechny náležitosti, navrhuje odpůrce 1, aby soud návrh zamítl.
10. Odpůrkyně 2 ve vyjádření k návrhu uvedla, že všichni kandidáti uvedení na její kandidátní listině splňují podmínky volitelnosti. Navrhovatelka podle ní jednak nepředložila žádné relevantní důkazy pro její podezření a závažné obvinění, že některý z kandidátů má evidovaný trvalý pobyt v Poděbradech pouze za účelem evidenčním, jednak dezinterpretuje závěry judikatury, na kterou odkazuje. Ve věci řešené Krajským soudem v Praze pod sp. zn. 54 A 118/2018 se jednalo o to, že kandidáti neměli ke dni voleb evidovaný trvalý pobyt na území dané obce, tedy nesplnili formální podmínku trvalého pobytu. Ve věcech řešených Ústavním soudem se jedná o otázku aktivního (nikoliv pasivního) volebního práva, a to v situaci, kdy krátce před konáním voleb se k trvalému pobytu v daných obcích přihlásil významný počet osob, a to za účelem realizace volebního práva v daných obcích. Judikatura se týká pokusů o zmanipulování voleb prostřednictvím úmyslného a umělého navýšení počtu osob s aktivním volebním právem. V nyní projednávané věci jde však o absenci pasivního volebního práva.
11. Odpůrkyně 2 nesouhlasí s tím, že by kandidáti jmenovitě uvedení v návrhu neměli materiální vztah k obci. Jejich pouto k městu Poděbrady je dlouhodobé, k přihlášení k trvalému pobytu v této obci nedošlo účelově ani před předchozími volbami do zastupitelstva. Žádný z kandidátů neměnil v nedávné době své trvalé bydliště. Odpůrkyně 2 odmítá nařčení, že by kandidáti byli nastrčenými osobami, neboť jsou v Poděbradech veřejně známí, někteří dokonce působí v zastupitelstvu dlouhodobě a kandidují do něj

poněkolkáté (to ostatně uvádí i navrhovatelka v návrhu). Je zřejmé, že v případě navrhovatelkou označených kandidátů nedošlo k účelové změně místa trvalého pobytu jen krátce před volbami a že všichni mají trvalý pobyt v Poděbradech dlouhodobě. Pokud by bylo třeba zkoumat faktický pobyt každého jednotlivého kandidáta do zastupitelstva obce, jak požaduje navrhovatelka, byla by popřena zákonem o volbách vyžadovaná podmínka přihlášení k trvalému pobytu na území obce (§ 4 odst. 1 ve spojení s § 5 odst. 1).

12. K osobě Mgr. Tomáše Mause odpůrkyně 2 uvedla, že je zcela irelevantní, že nevlastní nemovitou věc na adrese hlášeného trvalého pobytu, neboť vlastnictví nemovité věci není podmínkou ohlášení trvalého pobytu. K ohlášení trvalého pobytu postačí nájemní smlouva k nemovité věci či jednotce, jak tomu je i v případě uvedeného kandidáta. Navrhovatelka vychází z nesprávné informace o místě trvalého pobytu kandidáta, jenž je již od 30. 5. 2015 ohlášen na adrese X, kdy se v rámci téže obce přestěhoval do jiného nájemního bydlení. I před tímto datem byl přihlášen k trvalému pobytu ve městě Poděbrady. Není pravda, že by Mgr. Mause bydlel se svými rodiči v X. Do mateřské, základní i střední školy chodil v Poděbradech, kde je veřejně známou osobou stojící za několika charitativními událostmi (naposledy pořádal veřejnou sbírku pro postiženého chlapce na úhradu jeho léčby). V minulosti byl vyznamenán starostou Poděbrad Pamětním listem za zásluhu při poskytnutí první pomoci při havárii osobního automobilu a autobusu, taktéž v Poděbradech. V roce 2018 kandidoval do Zastupitelstva města Poděbrady na kandidátní listině odpůrkyně 2 a získal 4,82 % preferenčních hlasů, stal se nejmladším zastupitelem ve městě Poděbrady v dlouhé historii města. To dává jeho mandátu legitimitu, neboť voliči by jistě nedali hlas kandidátovi, kterého nepotkávají v Poděbradech a se kterým se osobně neznají či k němu nemají osobní vazbu. Mgr. Mause byl pro svoji činnost v zastupitelstvu zvolen předsedou kontrolního výboru. Pokud by byl jen nastrčenou osobou bez materiálního vztahu k městu Poděbrady, jistě by nebyl zvolen celkem 20 zastupiteli města do této funkce. V Poděbradech má své rodinné příslušníky, ačkoliv jeho rodiče vlastní nemovitou věc v X, což však nemá s projednávanou věcí nic společného.
13. Karel Růžek má podle odpůrkyně 2 trvalý pobyt v městě Poděbrady od svého narození, tj. od roku X. Na stávající adrese (X) má trvalý pobyt od roku X. Je osobou samostatně výdělečně činnou, jejíž sídlo je od samého počátku, tj. od roku X, v Poděbradech. Zjevně se nejedná o případ ohlášení trvalého pobytu pouze za účelem nabytí aktivního a pasivního volebního práva. Pan Růžek se po celý život aktivně účastní společenského dění v Poděbradech a je členem poděbradského spolku Angrešt Poděbrady. Byl i vedoucím komise pro životní prostředí v Poděbradech a dlouhou dobu v Poděbradech provozoval čajovnu. Ani na krátkou dobu nezměnil adresu trvalého pobytu a ani do budoucna změnu neplánuje. Skutečnost, zda vlastní jiné investiční nemovité věci v jiných obcích, není pro posouzení předpokladu jeho volitelnosti významná.
14. Odpůrkyně 2 dále uvedla, že Miloslav Hájek vlastní nemovitou věc na adrese X, Poděbrady, kde řádně bydlí a je zde hlášen k trvalému pobytu od roku X. To, že si staví v obci X rekreační objekt (chalupu), nemá vliv na jeho trvalé bydliště bez ohledu na dobu, kterou tráví rekreací v jiných svých nemovitých věcech či jinde. Pan Hájek je poděbradský rodák, navštěvoval v Poděbradech mateřskou i základní školu, od roku X měl ve svém domě ve X ulici zřízenou instalatérskou živnost s obchodem. Posledních 10 let pracuje v Poděbradech jako technik společnosti Městská realitní Poděbrady, a. s. Od roku 2006 je

nepřetržitě volen občany do Zastupitelstva města Poděbrady. Argumentace navrhovatelky, že občan s trvalým pobytem na území města Poděbrady nesmí vlastnit více nemovitých věcí v různých obcích, je vnitřně nelogická, bez opory v právních předpisech a zcela protiústavní.

15. Odpůrkyně 2 závěrem navrhl, aby soud návrh zamítl.

16. Navrhovatelka v replice ze dne 22. 8. 2022 uvedla, že pro pasivní i aktivní volební právo je zcela zásadní trvalé bydliště, podle něho se vedou seznamy voličů a posuzuje se splnění zákonných podmínek pro kandidování ve volbách. Ze slovního spojení „trvalé bydliště“ je zřejmé, že osoba musí na úředně vedené adrese skutečně bydlet, a to trvale. Trvalé bydliště není v České republice u řady osob bráno vážně, a dokonce je zneužíváno, což je ovšem veskrze nežádoucí jev, který narušuje principy společenského uspořádání, solidarity, fiskální a bezpečnostní zájmy státu

a obcí a zde narušuje základní ústavní principy a práva. Je nad míru žádoucí, aby údaj o trvalém bydlišti odpovídal skutečnosti a zasahovalo se proti obcházení skutečného stavu a podvodům (účelem obcházení či podvodu je snaha dostat se do jiné spádové školy, jiného zdravotnického zařízení, získat parkovací místo, sociální dávky či zajistit si vysokoškolské koleje atd.). Takové jednání je neetické, neférové, proti dobrým mravům a zásadám lidského soužití. Takové obcházení může ve věcech volebních zasáhnout do obvyklého běhu věcí a ovlivnit život celé komunity, o jejichž záležitostech mohou rozhodovat lidé z jiných obcí. V daném případě navrhovatelka zjistila, že na kandidátních listinách dvou volebních stran, které jsou způsobilé vytvořit koalici, kandiduje celkem 6 osob, jejichž trvalé bydliště není v městě Poděbrady, čímž je dáno vážné narušení volebních principů a zásad. Navrhovatelka návrhy podanými ke krajskému soudu bojuje za vyšší hodnoty a morálku. Připouští, že se nejedná o účelové změny trvalého pobytu, ani změny provedené krátce před volbami, nýbrž o systémové, dlouhodobé a promyšlené obcházení zákona o volbách. Navrhovatelka se domnívá, že se chová i preventivně správně, jestliže podala návrh proti registraci kandidátní listiny, neboť zneužití institutu trvalého pobytu je možné předejít podle Ústavního soudu (nález sp. zn. Pl. ÚS 6/11) vyškrtnutím ze seznamů. Pojem pobytu je třeba vykládat ve smyslu materiálním, tedy spíše jako „bydliště“ ve smyslu § 80 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Nejvyšší soud v usnesení ze dne 4. 1. 2017, sp. zn. 30 Cdo 3379/2016, k výkladu tohoto ustanovení uvedl: „Pro určení bydliště člověka je stěžejní naplnění dvou složek:

a) složka faktická a určující, tj. fakt, že se daná osoba v určitém místě zdržuje a že tam má své společenské a sociální vazby,

b) složka volní, tj. že daný člověk zároveň má úmysl se na tomto místě zdržovat trvale, chce v daném místě bydlet a svázat svůj život s tímto místem. Bydliště je tak místo, které člověk považuje za svůj skutečný, pevný a stálý domov, do kterého se hodlá vracet a kde se nachází i centrum jeho zájmů.“ V případě kandidátů, jejichž skutečné bydliště navrhovatelka zpochybňuje, jde o to, že ačkoliv mají své zájmy v Poděbradech, v daném městě vůbec nebydlí. Tyto osoby prosazují v Poděbradech zájmy ekonomické a politické. Smysl voleb je však jinde, neboť jde o to, aby město řídili lidé, kteří mají svůj středobod a faktické bydliště v dané obci. Pouze takové osoby totiž skutečně sounáleží s obcí a jde jim o skutečné

a dlouhodobé blaho obce a nikoliv jen o jejich ekonomické zájmy, které dokonce mohou být v rozporu s dlouhodobými zájmy. Samotné materiální pouto k městu Poděbrady, byť

by i bylo dáno, nepostačuje pro to, aby dané osoby měly pasivní volební právo, neboť základní podmínkou jeho výkonu je trvalé bydliště.

17. Navrhovatelka dále vyjádřila pochopení pro omezenou kontrolu kandidátní listiny ze strany odpůrce 1, jenž pouze formálně přezkoumal databázi s formálně nahlášenými pobyty, takže nemohl zjistit obcházení zákona o volbách. Odpůrce 1 byl uveden v omyl odpůrkyní 2, neboť čestná prohlášení připojená ke kandidátní listině nejsou zřejmě vůbec pravdivá.
18. Navrhovatelka nevede proti odpůrkyni mimořádně negativní kampaň, ovšem snaží se řešit problém, s nímž se na ni obracejí někteří občané, kteří si nepřejí, aby v zastupitelstvu byly osoby, které bydlí jinde. Soud by se měl dle navrhovatelky vymezit proti chování kandidátů odpůrkyně 2.
19. Karel Růžek podle navrhovatelky možná získal svůj pobyt v Poděbradech tím, že se narodil rodičům, kteří v bytovém domě měli kdysi za jejich života pronajatý byt. S nimi nějakou dobu v bytě bydlel a z té doby se patrně datuje zápis sídla jeho firmy. Ze zjištění detektiva a prohlášení výboru společenství vlastníků jednotek plyne, že pan Růžek na uvedené adrese s rodiči nebydlel již před více než 10 lety, kdy ještě byli jeho rodiče naživu. Pan Růžek nemá žádný právní titul k užívání bytu v domě, nebyl v domě spatřen několik let, nemá tam žádnou schránku ani zvonek. Pan Růžek bydlí a chce bydlet v X. Rovněž tvrzení odpůrkyně 2 týkající se Mgr. Mause je těžko uvěřitelné. Mgr. Maux byl donedávna student, studium ukončil v roce 2021. Potvrzení detektiva dokládá, že na místě tvrzeného pobytu nejsou žádné stopy. Mgr. Maux reálně bydlí u své matky v jiné obci. Miloslav Hájek sice vlastní v Poděbradech nemovitou věc, ta je však uzpůsobena k podnikání a označena velkým reklamním štítem „Včelín“. V domě má sídlo několik podnikatelů, jde o místo zásilkové služby PPL a Zásilkovny. Zřejmě jde o bývalý rodinný dům, nyní je však očividně uzpůsoben na provozovnu a skladové prostory. Detektiv zjistil faktický pobyt pana Hájka na adrese X. Nejedná se o chatu, ani o nedokončenou výstavbu, nýbrž o velký rodinný dům, který je manželi Hájkovými používán s velkými přilehlými pozemky. V obci X sdílí pan Hájek domácnost se svojí manželkou, mají tam poměrně velké udržované pozemky.
20. Při jednání, které soud nařídil k projednání návrhu, setrvali účastníci na svých procesních stanoviscích. Navrhovatelka zopakovala své ústřední teze obsažené již v návrhu a replice. Odpůrkyně 2 uvedla, že formální akcentování přesné adresy bydliště nekoresponduje s ústavním právem svobody pobytu. Nálezy Ústavního soudu požadují existenci faktického pouta občana k obci, což v daném případě je splněno.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu a provedeného dokazování

21. Ze správního spisu předloženého odpůrcem 1 soud zjistil, že odpůrkyně 2 podala kandidátní listinu pro volby, na které je pod pořadovým číslem 3 uveden kandidát Mgr. Tomáš Maux, pod pořadovým číslem 6 Miloslav Hájek a pod pořadovým číslem 7 Karel Růžek. Přílohou kandidátní listiny jsou prohlášení kandidátů, v němž Mgr. Maux uvedl jako místo trvalého pobytu adresu X, pan Hájek uvedl adresu X, a pan Růžek adresu X. Kandidátní listina byla registrována rozhodnutím odpůrce 1 ze dne 2. 8. 2022, čj. MEUPDY/0059040/SC/2022/KVe. Rozhodnutí o registraci bylo vyvěšeno na úřední desce odpůrce 1 dne 5. 8. 2022.

22. Soud dále provedl při jednání dokazování:
23. Náhledem na elektronickou úřední desku odpůrce 1 bylo ověřeno, že rozhodnutí o registraci kandidátní listiny bylo zveřejněno na úřední desce dne 5. 8. 2022.
24. Výpisy z informačního systému základních registrů, které si soud sám opatřil dne 16. 8. 2022,
bylo zjištěno, že Tomáš Maux se narodil dne X a trvalý pobyt na území města Poděbrady měl (má) evidovaný od X do X (na adrese X) a poté od X nepřetržitě do současnosti (do X na adrese X, poté na adrese X). Na adrese X měl evidovaný trvalý pobyt v době od X do X. Dále bylo zjištěno, že Karel Růžek se narodil dne X a od svého narození do současnosti má evidovaný trvalý pobyt na území města Poděbrady (do X na adrese X, poté na adrese X). Miloslav Hájek se narodil dne X a od X má trvalý pobyt na adrese X (žádný starší údaj o místě trvalého pobytu není v základních registrech evidován).
25. Výpisem z katastru nemovitostí (list vlastnictví 6525 pro katastrální území Poděbrady) má soud za prokázané, že Mgr. Tomáš Maux nevlastní bytovou jednotku v budově č. p. 793, 794, 795, 796 a 797 v Poděbradech. Z fotografií (č. l. 19 – 21 soudního spisu), o nichž navrhovatelka tvrdí, že se jedná o fotografie domovních schránek na adrese X, neučinil soud žádné zjištění, neboť jednak neprokazují, že byly pořízeny na místě, jak tvrdí navrhovatelka, jednak nejsou zcela čitelné. Z výpisu z katastru nemovitostí (list vlastnictví X pro katastrální území X) vyplývá, že L. a D. N. jsou podílovými spoluvlastníky pozemku p. č. st. X, jehož součástí je budova č. p. X (způsob využití rodinný dům).
26. Z výpisu z katastru nemovitostí (list vlastnictví X pro katastrální území X) soud zjistil, že Karel Růžek je spoluvlastníkem pozemku p. č. st. X v katastrálním území X, jehož součástí je budova č. p. X (způsob využití rodinný dům). Vlastnické právo nabyt ke dni 2. 8. 2005. Z fotografií na č. l. 140 a 141 soudního spisu, které mají zachycovat uvedený rodinný dům, vyplývá jen to, že na domě je umístěna tabulka s grafikou a firmou společnosti ROBOTY S CHOBOTY. Z výpisu z obchodního rejstříku vyplývá, že na adrese X, má sídlo společnost ROBOTY S CHOBOTY s.r.o., která vznikla dne X a jejímž jediným jednatelem i společníkem je Karel Růžek. Z výpisu z katastru nemovitostí (list vlastnictví 4165 pro katastrální území Poděbrady) vyplývá, že Karel Růžek není vlastníkem žádné jednotky v budově č. p. 47 v části obce Poděbrady II (bytový dům na adrese X, Poděbrady). Na fotografii (č. l. 26 soudního spisu) jsou zobrazeny zvonky, na nichž jsou uvedena příjmení osob, které vlastní bytové jednotky v domě č. p. X. Na zvoncích není uvedeno příjmení „Růžek“. Z výpisu z živnostenského rejstříku vyplývá, že Karel Růžek je od X držitelem živnostenského oprávnění (IČO 64731910), které je stále platné, přičemž po celou dobu je jeho sídlo na adrese X, Poděbrady. V době od 8. 1. 2002 do 31. 3. 2013 provozoval hostinskou činnost v provozovně s názvem Čajovna setkání na adrese Jiřího náměstí 4/5, Poděbrady. Podle výpisu ze spolkového rejstříku byl Karel Růžek v době od 27. 3. 2019 do 11. 4. 2022 členem výboru spolku ANGREŠT, z.s. (IČO 22857541). Z webových stránek tohoto spolku vyplývá, že se věnuje ochraně přírody Poděbrad a okolí. Účastní se správních řízení ve věcech kácení stromů a dalších akcí, které negativně ovlivňují životní prostředí (č. l. 172 soudního spisu). Z informace „Poděbradskou komisi pro životní prostředí opustila většina členů. Rada města jejich názory ignorovala“ dostupnou na webových stránkách poděbradské základní organizace Zelených vyplývá, že Karel Růžek

byl v roce 2014 členem Komise pro životní prostředí města Poděbrady. Ze zápisu z komise pro životní prostředí a městskou zeleň ze dne 13. 6. 2016 vyplývá, že v roce 2016 byl Karel Růžek předsedou této komise (č. l. 173 – 177 soudního spisu).

27. Z prohlášení místopředsedkyně výboru Společenství vlastníků jednotek v domě čp. X v Poděbradech Z. K. vyplývá, že pan Karel Růžek nebydlí a nezdržuje se na adrese X, Poděbrady. Městský byt v tomto domě měli v nájmu jeho rodiče a po jejich smrti byl byt pronajat jiné osobě, i když o něj pan Růžek usiloval. Ani cca před 10 lety pan Růžek v bytě se svými rodiči nebydlel. Společenství vlastníků jednotek má přehled o nájemních smlouvách k jednotkám, které vlastní město, a o ostatních vlastnicích v domě. Pokud má mít pan Růžek nahlášen trvalý pobyt, nebo dokonce sídlo v domě, mělo by o tom společenství vlastníků jednotek vědět. Jestli toto pan Růžek vykazuje, nemá k bytu zřejmě žádný právní titul. Za sídlo nebo provozovnu v domě by musel hradit poplatek, což nečiní. Sídlo musí být označeno, což na domě ani poštovních schránkách není. Pan Růžek nebyl v domě spatřen spoustu let.
28. Z výpisu z katastru nemovitostí (list vlastnictví X pro katastrální území X) vyplývá, že Miloslav Hájek je spoluvlastníkem pozemků p. č. st. X, jehož součástí je budova č. p. X (způsob užívání rodinný dům), a p. č. X a X v katastrálním území X, a to od roku X. Z fotografií tohoto domu (č. l. 49 – 51 soudního spisu) vyplývá, že vnější podoba domu odpovídá běžné představě o vnější podobě rodinného domu užívaného k bydlení, na pozemku se nachází úly pro včelstva. Z výpisu z katastru nemovitostí (list vlastnictví 913 pro katastrální území Poděbrady) vyplývá, že ke dni 10. 8. 2022 byl pan Hájek vlastníkem (ve společném jmění manželů) nemovitých věcí na adrese X, Poděbrady, podle informativního výpisu ke dni 17. 8. 2022 je vlastníkem těchto nemovitých věcí Ing. T. H., trvale bytem X. Podle výpisu z živnostenského rejstříku je Miloslav Hájek držitelem živnostenského oprávnění od 29. 9. 1992 (IČO 16576616) a od té doby do současnosti má sídlo na adrese Fügnerova X, Poděbrady; na této adrese měl v minulosti evidované provozovny pro jednotlivé živnosti.
29. Z fotografie stavby, v jejímž přízemí je umístěna provozovna Včelín (č. l. 52 soudního spisu), nelze učinit žádné zjištění, pokud jde o možnost bydlení v této stavbě. Skutečnost, jak se vnější podoba stavby jeví navrhovatelce z hlediska jejího možného využití k bydlení, vyjadřuje pouze subjektivní postoj navrhovatelky k této otázce.
30. Z prohlášení Bc. L. H., koncesovaného detektiva, ze dne 19. 8. 2022 vyplývá, že prověřoval bydlíště Karla Růžka na adrese X, a zjistil, že pobytu nic nenasvědčuje. Zvonek ani schránka nejsou označeny. Náhodné osoby odemykající vchod, tedy zřejmě obyvatelé domu, na dotaz ohledně pana Růžka uvedly, že ho neznají, nebydlí tam. V X, v ulici X, viděl detektiv zaparkované i firemní vozidlo společnosti ROBOTY S CHOBOTY s.r.o., nemovitost je označena jménem pana Růžka. Pobytu Tomáše Mause na adresách X, a X, nic nenasvědčuje. Zvonek ani schránka nejsou ani na jedné adrese označeny. Náhodná osoba odemykající vchod na adrese X, uvedla, že ho nezná. Detektiv dále prověřoval bydlíště Miroslava Hájka na adrese X, kde zjistil, že nemovitost je uzpůsobena k podnikání. Má v ní sídlo několik podnikatelů, jde i o místo zásilkové služby PPL a Zásilkovny. Zřejmě jde o bývalý rodinný dům, který je nyní zcela zjevně uzpůsoben na provozovnu a skladové prostory. Dle detektivova zjištění pan Hájek vyjíždí a vrací se z adresy X, kde dle všeho sdílí domácnost se svou ženou a kde mají i udržované, poměrně velké přilehlé pozemky. Nemovitost není ve výstavbě, je normálně obyvatelná.

31. Ze seznamů zvolených zastupitelů do Zastupitelstva města Poděbrady ve volbách 2006, 2010, 2014 a 2018, dostupných na www.volby.cz, vyplývá, že Mgr. Tomáš Maux byl zvolen zastupitelem ve volbách v roce 2018 a Miloslav Hájek byl zvolen zastupitelem ve volbách v roce 2006, 2010 a 2018 (ve volbách v roce 2014 byl zvolen náhradníkem). Karel Růžek byl ve volbách v roce 2010, 2014 a 2018 zvolen náhradníkem.
32. Z informace ze 7. zasedání Zastupitelstva města Poděbrady konaného dne 16. 12. 2020 vyplývá, že zastupitelstvo zvolilo Mgr. Tomáše Mause a Miloslava Hájka členy kontrolního výboru a následně Mgr. Tomáše Mause předsedou kontrolního výboru.
33. Z webových stránek města Poděbrady (č. l. 34 – 35 a 165 – 166 soudního spisu) vyplývá, že Miloslav Hájek a Mgr. Tomáš Maux jsou zastupiteli města Poděbrady, oba jsou členy kontrolního výboru, přičemž druhý v pořadí je předsedou tohoto výboru. V kontaktech na Miloslava Hájka je uvedeno, že je technikem tepelného hospodářství MR a.s., což vyplývá i z webových stránek společnosti Městská realitní Poděbrady, a.s. (č. l. 169 – 170 soudního spisu). Jediným akcionářem této společnosti je město Poděbrady, předmětem její činnosti je správa bytů ve vlastnictví města Poděbrady a dále správa bytových domů a dalších objektů jiných vlastníků (č. l. 167 – 168 soudního spisu).
34. Z článku „Díky, gentlemane silnic!“ publikovaném v Nymburském deníku dne 24. 2. 2012 vyplývá, že Mgr. Tomáš Maux absolvoval základní školní docházku na ZŠ X v Poděbradech a poté studoval G X v Poděbradech. Celý život žil v Poděbradech, před pěti lety se s rodinou přestěhoval do X.
35. Výsledkem svědka Mgr. Tomáše Mause bylo zjištěno, že v Poděbradech bydlel asi od 2 do 12, nebo 13 let, a to v ulici X u prababičky. Poté se s matkou přestěhovali v rámci Poděbrad na ulici X, kde bydleli asi až do jeho 15 let. Poté se přestěhovali do X a následně do X, kde jeho rodiče postavili dům. Když se přestěhovali do X, bylo mu tak 17 let a bydlel tam do roku 2015 (22 let). V roce 2015 se přestěhoval do Poděbrad na X, kde užíval jeden pokoj ve velkém bytě své profesorky z poděbradského gymnázia V. S.. V té době studoval v Praze na vysoké škole a dojíždění z X bylo velmi komplikované. Bydlel tam až do roku 2018. Poté se přestěhoval do bytu v ulici X, Poděbrady, kde bydlel v podnájmu na základě dobrého slova s nájemcem bytu panem L., což je jeho známý. Pan L. se z bytu odstěhoval a Mgr. Maux projevil zájem pronajmout si celý byt. V současnosti se v bytě provádí stavební úpravy a lze v něm pouze „nouzově“ přespát. Přechodně tak Mgr. Maux bydlí v Praze, kde pracuje jako advokátní koncipient, se svojí přítelkyní. Jakmile bude byt v Poděbradech opraven, chtějí by tam bydlet a v budoucnu založit rodinu. Smlouvu na užívání bytu v současnosti uzavřenou nemá. Zvonek ani domovní schránku nemá v bytovém domě označenu, poštu si nechává zasílat do zaměstnání. Do X jezdí k rodičům na návštěvu jednou za měsíc a půl na nedělní oběd. Do mateřské, základní i střední školy chodil v Poděbradech, vysokou školu studoval v Praze. Do Poděbrad v současnosti jezdí, když je to potřeba, zejména s ohledem na plnění jeho povinností v zastupitelstvu města a kontrolním výboru (měsíčně musí nastudovat cca 800 stran podkladů). Angažuje se ve veřejném životě, např. v minulém roce pořádal veřejnou sbírku na léčbu nemocného dítěte. V minulosti obdržel Pamětní list starosty Poděbrad za asistenci při hromadné havárii u Poděbrad, toto ocenění mu starosta předal před jeho spolužáky v poděbradském gymnáziu.

36. Výslechem svědka Karla Růžka bylo zjištěno, že od svého narození bydlel v Poděbradech, nejprve v ulici X, v roce X se celá rodina přestěhovala do bytu na adrese X. Usiloval o odkup městského bytu na této adrese, ovšem zastupitelstvo města to neodsouhlasilo. Pan Růžek tehdy již několik let vlastnil dům v X, který koupil se svojí sestrou. Zhruba před pěti lety se do X přestěhoval, bydlí tam se svojí partnerkou, nechává si tam přeposílat poštu z adresy trvalého pobytu. V Poděbradech v současnosti nebydlí, ale ponechal si tam místo trvalého pobytu, neboť se cítí jako „Poděbradák“. Po tři volební období byl členem komise pro životní prostředí města Poděbrady, a to až do voleb v roce 2018. Nová koalice vzešlá z těchto voleb mu neumožnila v této práci pokračovat. Je členem poděbradského spolku Angrešt, který se zabývá ochranou životního prostředí, což je oblast, v níž se pan Růžek angažuje. Dále je členem přírodovědeckého spolku při Polabském muzeu v Poděbradech. Od roku 2000 do roku 2012 měl provozovnu (Čajovna setkání) v Poděbradech na Jiřího náměstí. Pak mu vypověděli nájem, a tak čajovnu přesunul do Prahy. V bývalé poděbradské provozovně má však stále výdejní místo e-shopu, který provozuje. V současnosti bydlí v X, občas přespává v provozovně v Praze nebo u sestry v X. V X pan Růžek prakticky nikoho kromě poštovní doručovatelky nezná, veškeré aktivity vykonává v Poděbradech. Do Prahy jezdí až odpoledne, dopoledne tráví v Poděbradech, kam jezdí za známými, nebo za sportem a přírodou (rád jezdí na kole).
37. Svědek PhDr. L. L. vypověděl, že několikrát byl na návštěvě u pana Hájka na adrese X, Poděbrady. Za provozovnou ve směru do dvora se nachází byt. Neprohlížel si všechny pokoje, ale byl v obývacím pokoji a pracovně. V tomto domě měl pan Hájek provozovnu, zřídil tam obchod s instalatérským zbožím, pak začal pracovat pro Lázně Poděbrady a posléze přešel do Městské realitní, kde pracuje i v současnosti jako technik kotelen. Pan Hájek v současnosti nepodniká, provozovnu přenechal třetí osobě, která tam má obchod se včelařskými potřebami. Když naposledy navštívil pana Hájka na uvedené adrese (asi před 4 dny), byla tam i paní Hájková, pomáhala mu dát do auta volební materiály. Svědek potvrdil, že sám bydlí na adrese X, Poděbrady, a že na této adrese bydlí v jiném bytě v podnájmu Mgr. Maux. Mgr. Maux jej v bytě občas navštěvuje, zejména je-li zapotřebí probrat nějaké záležitosti spojené s děním ve městě.

Posouzení věci soudem

38. Soud neshledal žádnou překážku, která by mu bránila věcně projednat návrh navrhovatelky. Navrhovatelka je podle § 89 odst. 4 s. ř. s. a § 59 odst. 2 zákona o volbách oprávněna domáhat se soudní ochrany proti registraci kandidátní listiny odpůrkyně 2 pro volby, neboť je volební stranou, která podala kandidátní listinu pro tyto volby. Návrh byl podán ve lhůtě dle § 59 odst. 2 zákona o volbách, neboť rozhodnutí o registraci kandidátní listiny odpůrkyně 2 bylo doručeno ve smyslu § 23 odst. 4 věty poslední zákona o volbách dne 8. 8. 2022 (bylo zveřejněno na úřední desce registračního úřadu dne 5. 8. 2022) a návrh byl u soudu podán dne 10. 8. 2022.
39. Podle § 5 odst. 1 zákona o volbách může být zvolen členem zastupitelstva obce každý volič, u kterého není překážka ve výkonu volebního práva podle § 4 odst. 2 písm. a) a b) téhož zákona. Právo volit do zastupitelstva obce má občan obce za předpokladu, že jde o státního občana České republiky, který dosáhl věku nejméně 18 let, a je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu. Tato osoba je dále označována legislativní zkratkou volič (§ 4 odst. 1 zákona o volbách).

40. Kdo je občanem obce, stanoví § 16 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), na který odkazuje poznámka pod čarou č. 4 uvedená u tohoto pojmu v § 5 odst. 1 zákona o volbách. Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a je v obci hlášena k trvalému pobytu.
41. Podle § 10 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), se místem trvalého pobytu rozumí adresa pobytu občana v České republice, která je vedena v základním registru obyvatel ve formě referenční vazby (kódu adresního místa) na referenční údaj o adrese v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí, kterou si občan zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. Občan může mít jen jedno místo trvalého pobytu, a to v objektu, který je podle zvláštního právního předpisu označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním číslem a který je určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci (dále jen „objekt“). V případech stanovených tímto zákonem může být místem trvalého pobytu sídlo ohlašovny nebo sídlo zvláštní matriky, které je v informačním systému označeno jako adresa úřadu.
42. Podle § 23 odst. 2 písm. e) zákona o volbách rozhodne registrační úřad o škrtnutí kandidáta,
který nesplňuje podmínky volitelnosti podle § 5 odst. 1.
43. Návrh navrhovatelky je založen na argumentaci, že tři kandidáti uvedení na kandidátní listině odpůrkyně 2 měli být odpůrcem 1 vyškrtnuti, neboť nesplňují podmínky volitelnosti. Konkrétně se jedná o podmínku, že zvolen ve volbách do zastupitelstva obce může být pouze občan obce. Tři kandidáti sice splňují všechny formální podmínky, aby byli občany města Poděbrady (státní občanství České republiky a hlášený trvalý pobyt v obci), ovšem fakticky ve městě Poděbrady nebydlí, bydlí v obcích nacházejících se v okolí města Poděbrady.
44. Argumentaci navrhovatelky, která se opírá o nálezy Ústavního soudu, má soud za nepřiléhavou. V nálezu ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 59/10, Ústavní soud dospěl k závěru, že Česká republika nemá speciálně upraveny jiné podmínky ve vztahu k bydlišti, které by voliči byli povinni splnit, než přihlášení se k trvalému pobytu v obci. Dále se zabýval výlučně tím, zda volební praktika spočívající v přihlášení více osob k trvalému pobytu těsně před komunálními volbami na určitou adresu spjatou vlastnickými právy s konkrétními kandidáty, měla reálný vliv na to, jakého volebního výsledku dosáhla volební strana, která tyto kandidáty navrhla, a zda zjištěná skutečnost znamenala porušení ústavních principů demokratických voleb. Ústavní soud potvrdil, že vnímání otázky trvalého bydliště občanů ve volebních věcech jako záležitosti čistě evidenční, a nikoliv faktické, odpovídá konstantní judikatuře Ústavního soudu. Zdůraznil nicméně, že je třeba pečlivě zkoumat, zda přihlášení k trvalému pobytu není zcela účelovým jednáním ve vztahu ke vzniku aktivního volebního práva, které porušuje smysl a účel § 10 zákona o evidenci obyvatel, tedy obchází zákon o evidenci obyvatel i zákon o volbách. Hromadnou účelovou změnou trvalého pobytu před konáním voleb může dojít k nežádoucímu ovlivňování volebních výsledků (účelem podmínky trvalého pobytu ve vztahu k volebnímu právu ve volbách do zastupitelstev obcí je, aby právo volit měli jen obyvatelé, kteří tvoří relativně trvalou součást územního společenství osob), proto je třeba zabývat se tím, zda existují závažné a důvodné pochybnosti o úmyslu nově přihlášených osob se na území obce trvale zdržovat.

Volební soudy proto musí účel změny trvalého pobytu posuzovat materiálně, a to ve vztahu k účelovosti takové změny a jejímu dopadu na výsledky voleb.

45. V nálezu ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 6/11, Ústavní soud připustil, že ve věcech volebních je třeba pojem místa trvalého pobytu vykládat materiálně, aniž by nicméně definoval materiální obsah trvalého pobytu. Jeví se nicméně, že ústředním pojmem materiálního pojmání trvalého pobytu je faktické pouto obyvatele k obci. O existenci pouta přitom nesvědčí sama subjektivní vůle osoby v podobě zápisu mezi občany obce, ale musí být odpovídajícím způsobem objektivně vyjádřena. Dále zopakoval význam posuzování účelu změny místa trvalého pobytu, jelikož i v této věci se jednalo o posouzení praktiky spočívající v hromadné změně místa trvalého pobytu velkého množství osob krátce před volbami („noví“ občané byli přihlášení do bytu jednoho kandidáta ve volbách nacházejícího se v hotelu).
46. Výše reprodukováné úvahy stvrdil Ústavní soud i v nálezu ze dne 22. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 38/11.
47. V nálezu ze dne 23. 7. 2019, sp. zn. IV. ÚS 4241/18, se Ústavní soud zabýval sice pasivním volebním právem ve volbách do zastupitelstev obcí, ovšem za jiných skutkových okolností. V dané věci totiž do zastupitelstva obce kandidovaly osoby, které ke dni konání voleb nebyly hlášeny k trvalému pobytu na území dané obce. Ústavní soud v nálezu připomněl svůj náhled na podmínku hlášení k trvalému pobytu v obci, který rozvinul ve výše uvedených nálezech. Zdůraznil, že úzký vztah či faktické pouto kandidáta k obci lze ověřovat pouze ve vztahu ke kandidátům, kteří jsou přihlášení k trvalému pobytu v obci (tedy splňují formální podmínku trvalého pobytu). Za občana obce ovšem nelze považovat osobu, byť by v obci žila a byla s ní hluboce spjatá, která není na jejím území hlášena k trvalému pobytu (tedy nesplňuje formální podmínku trvalého pobytu).
48. Z judikatury Ústavního soudu plyne, že místo trvalého pobytu jakožto evidenční údaj podle zákona o evidenci obyvatel je východiskem pro posouzení aktivního a pasivního volebního práva konkrétní osoby ve volbách do zastupitelstev obcí. Korektiv v podobě zkoumání skutečného vztahu mezi obcí a osobou, která v ní je hlášena k trvalému pobytu, má místo tam, kde existuje podezření z účelového jednání, jehož cílem je ovlivnit výsledek voleb.
49. Návrh navrhovatelky vychází z toho, že pro posouzení, zda určité osobě svědčí aktivní a pasivní volební právo v konkrétní obci, je určující, kde tato osoba fakticky bydlí (uspokojuje bytovou potřebu). Ještě zřetelněji toto argumentační východisko vystupuje do popředí z repliky, v níž navrhovatelka vykládá pojem „trvalé bydliště“ a „bydliště“. Takový přístup ovšem dezinterpretuje závěry Ústavního soudu, a to zejména tím, že odhlíží od kontextu, v němž Ústavní soud k těmto závěrům dospěl. Judikaturu Ústavního soudu nelze vykládat tak, že z hlediska volebního práva je určující materiální vnímání trvalého pobytu. To jednoznačně plyne z nálezu sp. zn. IV. ÚS 4241/18, podle něhož hledisko materiálního pobytu působí pouze jednosměrně, a to jako ochrana před nekalými volebními praktikami, jejichž účelem je ovlivnit výsledky voleb. Ústavní soud rovněž hovoří o poutu osoby k obci, přičemž toto pouto nelze redukovat pouze na otázku bydlení (tedy bydliště), neboť život je podstatně pestřejší. Pojem trvalý pobyt je odvozen od slovesa pobývat, nikoliv bydlet. Osoba může pobývat na různých místech, a to za různým účelem (bydlení, výkon zaměstnání či jiné ekonomické činnosti, návštěva rodiny a příbuzných, rozličné formy odpočinku, výkon zájmové činnosti apod.). S ohledem na požadavek

„trvalosti“ pobytu jsou pochopitelně relevantní pouze ty aktivity, které mají dlouhodobý charakter, tedy vykazují jistou míru stálosti. V tomto směru lze poukázat na § 10 odst. 1 zákona o evidenci obyvatel, jenž předpokládá, že si občan zvolí trvalý pobyt zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. Pokud tedy navrhovatelka redukuje materiální pojetí trvalého pobytu toliko na otázku bydliště (bydlení), nelze jí přisvědčit. Pojem bydliště a trvalý pobyt nejsou synonymem a nelze je zaměňovat, byť se částečně jejich obsah překrývá (bydliště je jedním z alternativních znaků trvalého pobytu). Zákon o volbách a obecní zřízení, jejichž relevantní ustanovení jsou výše citovaná, pracují s pojmem trvalý pobyt, nikoliv bydliště. Pro posouzení návrhu tedy není určující, jak civilní soudy vykládají pojem bydliště ve smyslu § 80 občanského zákoníku, neboť aktivní ani pasivní volební právo se od tohoto pojmu neodvíjí.

50. Koncepce registrace kandidátní listiny vylučuje, aby registrační úřad prověřoval, zda kandidát skutečně bydlí na adrese svého trvalého pobytu. Odpůrce 1 ve svém vyjádření popsal, že ve vztahu ke splnění podmínky volitelnosti spočívající v trvalém pobytu na území města Poděbrady prověřoval toliko to, jaké místo trvalého pobytu má kandidát evidované v základních registrech. Registračním úřadem je pověřený obecní úřad [§ 12 odst. 1 písm. a) zákona o volbách], jenž nemůže mít ze své úřední činnosti spolehlivé poznatky o tom, kde osoby skutečně bydlí. O registraci kandidátní listiny se nevede řízení, jehož by se účastnily třetí osoby; není zde tedy nikdo, kdo by mohl relevantním způsobem předejít skutečnosti zpochybňující materiální správnost údaje o místě trvalého pobytu uvedeného v základních registrech (registru obyvatel). Zásadním způsobem omezená možnost registračního úřadu seznat, zda kandidát není hlášen k trvalému pobytu na určité adrese pouze formálně, pochopitelně nebrání tomu, aby tyto skutečnosti byly předneseny v řízení před soudem, v důsledku čehož je soud prvním orgánem veřejné moci, jenž se touto otázkou zabývá.
51. Pestrost života ve vztahu k otázce materiálního trvalého pobytu přiléhavě vystihl Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, v usnesení ze dne 6. 11. 2018, čj. 64 A 23/2018 – 38, podle něž u kandidáta vždy *„nelze hovořit o jediném místě ve smyslu místa, kde by měl rodinu, rodiče, obydli, zaměstnání a kde by se výhradně zdržoval s úmyslem zdržovat se trvale, jak o tom hovořil Ústavní soud v nálezu ze dne 13. 9. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 9/94. Taková situace je však v dnešní moderní, dynamické době nikoli ojedinělá. Naopak lidé, jejichž život není soustředěn na jednom místě – lidé, kteří se stěhují či dojíždí za prací, případně, kteří v průběhu týdne nepobývají na jednom místě, vlastní více nemovitostí, pracují z domova či na vícero postech a současně jsou angažováni ve veřejném životě, jejichž děti navštěvují školy nikoli v místě faktického bydliště, ale tam, kde je to pro celou rodinu organizačně výhodné, stále přibývá. Přesně o takový případ jde u zvoleného kandidáta. Za rozhodující soud v projednávané věci považoval, že faktické pouto zvoleného kandidáta k městu Česká Lípa nebylo ničím vyvráceno. Zvolený kandidát ve městě pobývá dlouhodobě, ač také dojíždí za rodinou mimo město, má zde nadále evidován trvalý pobyt, dříve ve městě také pracovně působil. Především je ale po dobu více než 10 let spjat s veřejným děním v městě Česká Lípa a správou jeho záležitostí, neboť od roku 2006 působí jako zastupitel, ve dvou volebních obdobích zastával také funkci druhého místostarosty. Svou dlouhodobou veřejnou angažovaností tak dává najevo, že jeho svazek s městem není jen formálním a nemíní jej ukončit. Uvedené skutečnosti svědčí proti účelovosti jeho přihlášení k trvalému pobytu v České Lípě, které by zvolený kandidát učinil, aby obcházel zákon o volbách do zastupitelstev obcí. Právě zmíněné okolnosti nepochybně stály za dosažením potřebného počtu preferenčních hlasů, které zvoleného kandidáta vynesly do čela*

kandidátní listiny volební strany Nezávislí a soukromníci a zajistily mu zisk mandátu. Soud dodává, že v rámci volné soutěže volebních stran o přízeň voličů nic nebránilo, aby samy tyto strany poukázaly na možné formální sepjetí kandidáta s městem, do jehož zastupitelstva chce být zvolen. Bylo by pak pouze na voličích, jak s takovou informací při volbě samotné naloží.“

52. Návrhu navrhovatelky na vyškrtnutí některých kandidátů na kandidátní listině odpůrkyně 2 by bylo možné vyhovět pouze tehdy, pokud by bylo prokázáno, že kandidát nemá žádnou faktickou vazbu k městu Poděbrady a je v něm hlášen k trvalému pobytu výlučně za účelem možnosti výkonu volebního práva (ať již aktivního, nebo pasivního). V replice nicméně sama navrhovatelka připouští, že kandidáti mají k městu materiální vztah, ovšem pouze ekonomického a politického charakteru.
53. Ve vztahu ke všem třem kandidátům, jejichž skutečné bydliště navrhovatelka zpochybnila, je třeba zdůraznit, že mají dle tvrzení navrhovatelky fakticky bydlet v obcích nacházejících se v blízkém okolí Poděbrad (do 6 km od Poděbrad). Město Poděbrady je ve vztahu k těmto obcím nejen správním centrem. Podle § 10 vyhlášky č. 345/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, do správního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem Poděbrady spadá území mj. obcí X, X a X. Podle § 1 vyhlášky č. 346/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností, území obvodů hlavního města Prahy a příslušnosti některých obcí do jiného okresu, spadají území výše uvedených obcí do správního obvodu obce s rozšířenou působností Poděbrady. Město Poděbrady dále plní ve vztahu k těmto obcím funkci „střediskové“ obce (nachází se tam supermarkety, specializované obchody, poskytovatelé běžných služeb, ordinace lékařů, školky, školy, kino, divadlo, restaurace a kavárny, koupaliště, zimní stadion, pracovní místa). V Poděbradech se nachází dopravní uzel (autobusové nádraží, vlakové nádraží), který využívají obyvatelé okolních obcí pro cestování hromadnou dopravou nejen v rámci okresu (např. do okresního města Nymburk), ale i do vzdálenějších měst (Praha, Hradec Králové, Kolín). Obyvatelé těchto okolních obcí, v nichž se nachází jen část základní infrastruktury a občanského vybavení, nutně musí uspokojovat své základní životní potřeby, vykonávat ekonomickou činnost (např. výkonem zaměstnání či podnikání), rozvíjet sociální vztahy a realizovat kulturní život a sportovní vyžití mimo území těchto obcí, přičemž město Poděbrady je přirozeným centrem tohoto regionu, kde je uspokojování těchto potřeb možné. Nelze se domnívat, že přestěhováním z Poděbrad do X, X či X ztrácí osoba, která před tím v Poděbradech žila (bydlela), pouto k tomuto městu, stává se indiferentní vůči vývoji a dění ve městě Poděbrady, tedy naprostým cizincem. Situace v městě Poděbrady a její změny mají pochopitelně přímý dopad i na obyvatele okolních obcí, kteří ve městě realizují některé své životní potřeby.
54. V případě všech tří kandidátů je zřejmé, že jsou hlášeni k trvalému pobytu v městě Poděbrady nepřetržitě několik let, v poslední třech letech u nich nedošlo ke změně místa trvalého pobytu. Karel Růžek i Miloslav Hájek jsou hlášeni k trvalému pobytu v Poděbradech od svého narození. Mgr. Tomáš Maux je hlášen k trvalému pobytu v Poděbradech od roku 2018 (tedy od svých 24 let), přičemž k trvalému pobytu v Poděbradech byl hlášen i ve věku od 0 do 10 let. I kdyby snad přihlášení k trvalému pobytu v Poděbradech v roce 2018 bylo možné považovat za účelové, od té doby již uplynuly 4 roky, během nichž Mgr. Maux vykonával funkci zastupitele města Poděbrady (a předsedy kontrolního výboru), tedy zásadním způsobem se podílel na správě věcí

veřejných týkajících se města Poděbrady. Okolnosti, za nichž se přihlásil k trvalému pobytu ve městě Poděbrady v roce 2018, tak nemohou být v současnosti významné (srov. nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 38/11).

55. Pokud jde o vztah Karla Růžka k městu Poděbrady, v řízení bylo prokázáno, že od svého narození je hlášen k trvalému pobytu na území tohoto města, kde má i své sídlo jakožto osoba samostatně výdělečně činná. V letech 2002 – 2013 provozoval ve městě čajovnu. V letech 2010, 2014 a 2018 kandidoval do Zastupitelstva města Poděbrady a byl zvolen náhradníkem. Výpovědi Karla Růžka a listinnými důkazy bylo prokázáno, že v letech 2006 až 2018 byl členem komise města Poděbrady pro životní prostředí a veřejnou zeleň, a to po část období ve funkci předsedy této komise. O životní prostředí v Poděbradech se zajímá i tím, že je členem spolku Angrešt, z.s., v letech 2019 až 2022 byl členem statutárního orgánu tohoto spolku (jeho výpověď podporují listinné důkazy týkající se spolku Angrešt). Dále bylo prokázáno, že je členem přírodovědeckého spolku při Polabském muzeu v Poděbradech. Ačkoliv bylo prokázáno, že Karel Růžek v současnosti bydlí v X, vzdálené cca 6 km od Poděbrad, kde vlastní rodinný dům, v němž je sídlo jeho čerstvě založené společnosti, je zřejmé, že má skutečné pouto k městu Poděbrady, v němž podnikal a v jehož veřejném životě se stále angažuje. Skutečnost, že „večeří, spí a snídá“ v jiné obci, nevede ke ztrátě skutečného pouta k městu Poděbrady.
56. Ke vztahu Miloslava Hájka k městu Poděbrady bylo prokázáno, že je od svého narození hlášen k trvalému pobytu na území tohoto města. Na adrese hlášeného pobytu vlastní jeho rodina dům, kde má spolu s dalšími členy rodiny podnikatelské sídlo. Sama navrhovatelka v doplnění návrhu uvedla, že pan Hájek jezdí pravidelně z místa svého skutečného bydliště v X do Poděbrad, kde má prodejnu Včelín a vydává zásilky PPL a Zásilkovna. Tvzení navrhovatelky, že pan Hájek provozuje prodejnu Včelín a výdejny zásilek v Poděbradech, nebylo v řízení prokázáno, z výpovědi svědka L. vyplynulo, že prodejnu a výdejny provozuje třetí osoba, které pan Hájek přenechal tyto prostory k užívání, neboť pan Hájek v současnosti nepodniká. Bylo nicméně prokázáno, že pan Hájek pracuje pro společnost Městská realitní Poděbrady, která vykonává správu městského bytového fondu (viz výpověď svědka L., kontakty na pana Hájka uvedené na webových stránkách města Poděbrady a webové stránky společnosti Městská realitní Poděbrady, a.s.). Je zřejmé, že ekonomickou činnost vykonává právě v Poděbradech. Součástí veřejného života v Poděbradech je pan Hájek dlouhodobě, je členem zastupitelstva od roku 2006 (s výjimkou volebního období od 2014 do 2018). V řízení nebylo spolehlivě prokázáno, kde pan Hájek skutečně bydlí, resp. v převážné míře bydlí. To však nemá soud za podstatné. I kdyby totiž soud plně přisvědčil tvrzení navrhovatelky, že pan Hájek bydlí (tedy uspokojuje svoji bytovou potřebu) v X, jeho ekonomická činnost se uskutečňuje ve městě Poděbrady (a pro město Poděbrady) a angažuje se v politickém dění v Poděbradech. Nebylo tedy prokázáno, že by pan Hájek neměl skutečné pouto k městu Poděbrady.
57. Pokud jde o vztah Mgr. Tomáše Mause k městu Poděbrady, bylo prokázáno, že v dětství bydlel v Poděbradech, poté v X. Vzhledem k absenci školských zařízení v X nemá soud důvod pochybovat o pravdivosti tvrzení odpůrkyně 2, že Mgr. Maux navštěvoval v Poděbradech mateřskou školu, základní školu a poté i gymnázium (to je ostatně potvrzeno i výpovědí Mgr. Mause a článkem z Nymburského deníku ze dne 24. 2. 2012). Od roku 2018 je zastupitelem města Poděbrady, vykonává funkci předsedy kontrolního výboru. Je zřejmé, že Mgr. Maux dřívějším pobytem na území města Poděbrady a školní

docházkou realizovanou v Poděbradech získal skutečné pouto k městu Poděbrady, které po ukončení školní docházky v Poděbradech reálně projevil tím, že se od roku 2018 účastní politického života ve městě jako zastupitel a předseda kontrolního výboru. Mgr. Maux při své výpovědi objasnil, za jakých okolností reálně bydlel od roku 2015 na adrese náměstí X, a X. Z jeho výpovědi nicméně rovněž vyplynulo, že v současnosti v Poděbradech nebydlí, neboť byt, který dříve užíval, je v rekonstrukci, takže jej lze využívat jen ke krátkodobému pobytu (přespání), přijede-li z Prahy, kde je zaměstnán a bydlí u své přítelkyně, do Poděbrad k plnění svých povinností plynoucích z výkonu funkce v orgánech města Poděbrady. I kdyby soud přisvědčil tvrzení navrhovatelky, že Mgr. Maux reálně neuspokojuje svoji bytovou potřebu v Poděbradech, ať již proto, že reálně bydlí u svých rodičů v X, jak tvrdí navrhovatelka, nebo proto, že reálně bydlí v Praze, jak vyplynulo z jeho výsledku, nevylučuje to, že další „centrum zájmů“ má v Poděbradech. Ani v jeho případě nebylo prokázáno, že by neměl skutečné pouto k městu Poděbrady.

58. Soud tedy shrnuje, že ačkoliv by bylo možné navrhovatelce přisvědčit, že jí označení kandidáti na kandidátní listině odpůrkyně 2 nebydlí ve městě Poděbrady, neznamená to, že nemohou mít v Poděbradech trvalý pobyt v materiálním slova smyslu. Bylo prokázáno, že kandidáti mají skutečný vztah k městu Poděbrady, přičemž postačuje, že se jedná o vztah související s jejich ekonomickou činností, veřejným životem či uspokojováním jiných životních potřeb s výjimkou bydlení. Soud odmítá přijmout zužující pohled na život, který prezentuje navrhovatelka v návrhu a replice. Místem trvalého pobytu v materiálním slova smyslu nelze rozumět pouze místo, kde osoba fakticky uspokojuje svoji bytovou potřebu. Soud naopak připouští, že osoba může mít několik „center zájmů“ v různých obcích. Pro splnění podmínky volitelnosti do zastupitelstva obce postačí, jestliže jedno z těchto „center zájmů“ se nachází v obci, v níž je osoba hlášena k trvalému pobytu. V případě Mgr. Tomáše Mause, Karla Růžka a Miloslava Hájka nebylo zjištěno, že by neměly jedno z „center zájmů“ v Poděbradech, tedy postrádali skutečné pouto k tomuto městu. Nebylo ani zjištěno, že by jejich jednání (ponechání evidenčního údaje o místu trvalého pobytu ve městě, kde již reálně nebydlí) bylo účelové, tedy motivováno snahou ovlivnit výsledky voleb.
59. Navrhovatelka ve prospěch svého právního názoru na výklad podmínky volitelnosti v podobě trvalého pobytu argumentuje tím, že zájmy osob bydlících v jiném městě nekorespondují se zájmy města Poděbrady a jeho skutečných občanů (tj. osob fakticky bydlících ve městě). Tomu nemůže soud přisvědčit. Přístup kandidátů do zastupitelstva města k řešení otázek veřejného života v městě jistě není primárně formován tím, kde daný kandidát bydlí, nýbrž především jeho osobnostními vlastnostmi, znalostí místních poměrů a problémů, odbornými znalostmi a schopnostmi kandidáta a jeho přístupem k životu. Skutečnost, že kandidát fakticky bydlí v jiné obci, neznamená, že by postrádal loajalitu k městu Poděbrady a upřednostňoval zájmy obce, v níž má bydliště, na úkor Poděbrad. Považuje-li navrhovatelka postup odpůrkyně 2 a kandidátů uvedených na její kandidátní listině za nevhodný, nemorální či snad skandální, nic jí nebrání v tom, aby tuto otázku tematizovala ve volební kampani a snažila se jejím prostřednictvím přesvědčit voliče o nedostatku morálních kvalit těchto kandidátů.

Závěr a náklady řízení

60. Soud uzavírá, že Mgr. Tomáš Maux, Karel Růžek a Miloslav Hájek splňují podmínku volitelnosti dle § 5 odst. 1 ve spojení s § 4 odst. 1 zákona o volbách. Odpůrce 1 tedy nepochybil, jestliže je nevyškrtl z kandidátní listiny odpůrkyně 2 podle § 23 odst. 2 písm. e) zákona o volbách, nýbrž naopak tuto kandidátní listinu jako celek zaregistroval pro volby. Soud návrh navrhovatelky jako nedůvodný zamítl.
61. Soud neprovedl důkaz informací o stavbě č. p. X v Poděbradech a fotografiemi vztahujícími se k této stavbě (založeny na č. l. 12 a 13 soudního spisu), neboť tyto důkazní prostředky se týkají domu na adrese náměstí X, Poděbrady, kde nemá žádný z kandidátů hlášený trvalý pobyt. Dále neprovedl důkaz výsledkem sousedů manželů N. bydlících na adrese X ani místním šetřením v místech evidovaného trvalého pobytu a faktického bydliště kandidátů, jejichž registraci navrhovatelka zpochybnila. S ohledem na právní názor, který soud zaujal k rozhodující otázce, nebylo zapotřebí postavit na jisto, kde kandidáti skutečně uspokojují svoji bytovou potřebu. Provádění těchto důkazních prostředků by bylo neúčelné. Soud neprovedl pro neúčelnost důkaz projevem Ing. S. na debatě zastupitelů, neboť Ing. S. není kandidátem odpůrkyně 2 a projev týkající se jeho osobní situace není pro posouzení projednávaného návrhu právně významný. Pro nadbytečnost soud neprovedl důkaz tím, že by zatelefonoval paní K., aby ústně zopakovala, co napsala ve svém prohlášení jakožto místopředsedkyně výboru společenství vlastníků jednotek. Skutečnost, že pan Růžek v bytovém domě nebydlí, byla prokázána nejen písemným prohlášením paní K., ale též svědeckou výpovědí pana Růžka. Důkaz výsledkem svědka Miloslava Hájka soud neprovedl s ohledem na jeho aktuální zdravotní stav, který mu neumožňuje podat svědeckou výpověď. K posouzení existence skutečného pouta pana Hájka k městu Poděbrady však postačovaly ostatní provedené důkazní prostředky.
62. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého v řízení ve věcech volebních nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Usnesení nabývá právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Praha 23. srpna 2022

Mgr. Tomáš Kocourek, Ph.D., v. r.
předseda senátu